

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.

TARAFINDAN İHRAÇ EDİLECEK BORÇLANMA ARAÇLARININ HALKA ARZINA İLİŞKİN SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 23.06.2022 TARİH VE 34/962 SAYILI TOPLANTISINDA ALINAN KARAR İLE ONAYLANAN VE 04.08.2022, 02.09.2022, 28.09.2022 ve 04.11.2022 TARİHLERİNDE GÜNCELLENEN İHRAÇCI BİLGİ DOKÜMANINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER

İHRAÇCI BİLGİ DOKÜMANI GÜNCELLEME METNİNİN SORUMLULUĞUNU YÜKLENEN KİŞİLER

Kanuni yetki ve sorumluluklarımız dâhilinde ve görevimiz çerçevesinde bu ihraççı bilgi dokümanı ve eklerinde yer alan sorumlu olduğumuz kısımlarda bulunan bilgilerin ve verilerin gerçeğe uygun olduğunu ve ihraççı bilgi dokümanı güncelleme metninde bu bilgilerin anlamını değiştirecek nitelikte bir eksiklik bulunmaması için her türlü makul özenin gösterilmiş olduğunu beyan ederiz.

İhraççı Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. 24.11.2022	Sorumlu Olduğu Kısım:
Barış HAMALOĞLU Müdür Korcan TEMUR Müdür Yrd.	İHRAÇCI BİLGİ DOKÜMANI GÜNCELLEME METNİNİN TAMAMI
Halka Arza Aracılık Eden Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 24.11.2022	Sorumlu Olduğu Kısım:
Mehtap İLBİ Direktör Esra SARI Müdür Yrd.	İHRAÇCI BİLGİ DOKÜMANI GÜNCELLEME METNİNİN TAMAMI

6.2.1. Faaliyet gösterilen sektörler/pazarlar ve ihracçının bu sektörlerdeki/pazarlardaki yeri ile avantaj ve dezavantajları hakkında bilginin ilgili kısmı aşağıdaki şekilde güncellenmiştir.

Eski Şekil	Yeni Şekil
2012 yılında, 900 milyon ABD Doları tutarında, 2022 vadeli olarak gerçekleştirilen sermaye benzeri kredi hükümlerini haiz tahvillerden nominal tutarı toplam 227.605.000 USD olan tahvillerin, Basel III uyumlu şartlara sahip yeni tahviller ile takas işlemine yönelik operasyonel süreç 13 Şubat 2017 tarihinde tamamlanmış olup, takas edilen tahvillerin itfa tarihi 1 Kasım 2027, vadesi 10 yıl (2022 yılında geri çağırma opsiyonu bulundurmaktadır) ve kupon oranı %8,00 olarak belirlenmiştir. 227,605,000 ABD doları tutarındaki sermaye benzeri kredi hükümlerini haiz tahviller için geri çağırma opsiyonu 1 Kasım 2022’de kullanılacaktır. Gerekli izinler alınmış olup 30 Eylül 2022’de Borsa bildirimi ve KAP açıklaması ile duyurulmuştur. Global Medium Term Notes (GMTN) programı kapsamında, Ocak 2018 döneminde de nominal tutarı 650 Milyon ABD Doları, itfa tarihi 30.01.2023 olan sabit faizli, 5 yıl vadeli ve yılda bir kupon ödemeli tahvil ihracı yapılmış olup, kupon oranı %5,75 getiri oranı ise %5,85 olarak gerçekleşmiştir. 28 Mart 2019 tarihinde GMTN Programı kapsamında, nominal tutarı 600 Milyon ABD Doları, itfa tarihi 28.03.2024 olan sabit faizli, 5 yıl vadeli ve yılda 2 defa kupon ödemeli tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup kupon oranı %8,125 getiri oranı ise %8,20 olarak belirlenmiştir. 5 Şubat 2020 tarihinde yine GMTN Programı kapsamında, nominal tutarı 750 Milyon ABD Doları, itfa tarihi 5.02.2025 olan sabit faizli, 5 yıl	2012 yılında, 900 milyon ABD Doları tutarında, 2022 vadeli olarak gerçekleştirilen sermaye benzeri kredi hükümlerini haiz tahvillerden nominal tutarı toplam 227.605.000 USD olan tahvillerin, Basel III uyumlu şartlara sahip yeni tahviller ile takas işlemine yönelik operasyonel süreç 13 Şubat 2017 tarihinde tamamlanmış olup, takas edilen tahvillerin itfa tarihi 1 Kasım 2027, vadesi 10 yıl (2022 yılında geri çağırma opsiyonu bulundurmaktadır) ve kupon oranı %8,00 olarak belirlenmiştir. 1 Kasım 2022 tarihinde Basel III uyumlu 227.605.000 ABD doları tutarındaki tahviller geri çağırma opsiyonu kullanılarak, Basel II uyumlu 672.395.000 ABD doları tutarındaki tahvillerle birlikte tamamen itfa edilmiştir. Global Medium Term Notes (GMTN) programı kapsamında, Ocak 2018 döneminde de nominal tutarı 650 Milyon ABD Doları, itfa tarihi 30.01.2023 olan sabit faizli, 5 yıl vadeli ve yılda bir kupon ödemeli tahvil ihracı yapılmış olup, kupon oranı %5,75 getiri oranı ise %5,85 olarak gerçekleşmiştir. 28 Mart 2019 tarihinde GMTN Programı kapsamında, nominal tutarı 600 Milyon ABD Doları, itfa tarihi 28.03.2024 olan sabit faizli, 5 yıl vadeli ve yılda 2 defa kupon ödemeli tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup kupon oranı %8,125 getiri oranı ise %8,20 olarak belirlenmiştir. 5 Şubat 2020 tarihinde yine GMTN Programı kapsamında, nominal tutarı 750 Milyon ABD Doları, itfa tarihi 5.02.2025 olan sabit faizli, 5 yıl vadeli ve yılda 2 defa kupon ödemeli tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup kupon oranı %5,25 getiri oranı ise %5,375 olarak belirlenmiştir. Son olarak 8 Aralık

vadeli ve yılda 2 defa kupon ödemeli tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup kupon oranı %5,25 getiri oranı ise %5,375 olarak belirlenmiştir. Son olarak 8 Aralık 2020 tarihinde 750 milyon ABD Doları tutarında mevduat bankaları tarafından ihraç edilen ilk sürdürülebilir tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup özellikle Kıta Avrupası merkezli çevresel-sosyal yaklaşım odaklı fonlardan da ülkemize yeni kaynak girişi sağlanmıştır. Tahvilin vadesi 8 Ocak 2026, kupon oranı %6,5 ve getiri %6,625 olarak belirlenmiştir. Bankamız ikinci sürdürülebilir tahvil ihracını 16 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirmiş olup 500 milyon ABD doları tutarındaki tahvilin kupon oranı %5,50, nihai getiri oranı %5,625 ve vadesi 1 Ekim 2026'dır. Bankamız, Program kapsamında 2022 yılında yaklaşık 226,9 milyon ABD Doları tutarında tahsisli satış işlemi gerçekleştirmiştir. İşlemler 3-12 ay vadeli.	2020 tarihinde 750 milyon ABD Doları tutarında mevduat bankaları tarafından ihraç edilen ilk sürdürülebilir tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup özellikle Kıta Avrupası merkezli çevresel-sosyal yaklaşım odaklı fonlardan da ülkemize yeni kaynak girişi sağlanmıştır. Tahvilin vadesi 8 Ocak 2026, kupon oranı %6,5 ve getiri %6,625 olarak belirlenmiştir. Bankamız ikinci sürdürülebilir tahvil ihracını 16 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirmiş olup 500 milyon ABD doları tutarındaki tahvilin kupon oranı %5,50, nihai getiri oranı %5,625 ve vadesi 1 Ekim 2026'dır. Bankamız, Program kapsamında 2022 yılında yaklaşık 226,9 milyon ABD Doları tutarında tahsisli satış işlemi gerçekleştirmiştir. İşlemler 3-12 ay vadeli.
--	--

8.2. İhraççının beklentilerini önemli ölçüde etkileyebilecek eğilimler, belirsizlikler, talepler, taahhütler veya olaylar hakkında bilgiler aşağıdaki şekilde güncellenmiştir.

Eski Şekil	Yeni Şekil
31 Mart 2021 tarihi itibarıyla Bankamız BDDK tarafından 27 Kasım 2019 tarih ve 30961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Karşılıklar Yönetmeliği değişikliğine uygun olarak beşinci grupta izlenen, teminatı bulunmayan, geri kazanılmasına ilişkin makul beklentiler bulunmayan kısmını, beşinci grupta sınıflandırılmalarını takiben kayıttan düşebilmekte olup cari dönemde %100 karşılık ayrılmış olan 707.518 TL tutarında donuk alacak için kayıttan düşme işlemi yapılmıştır (31 Aralık 2021: %100 karşılık ayrılmış olan 835 milyon TL tutarında donuk alacak için kayıttan düşme işlemi yapılmıştır.) Banka'nın takipteki kredilerinin canlı kredilerine oranı, Mart 2022	31 Mart 2021 tarihi itibarıyla Bankamız BDDK tarafından 27 Kasım 2019 tarih ve 30961 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Karşılıklar Yönetmeliği değişikliğine uygun olarak beşinci grupta izlenen, teminatı bulunmayan, geri kazanılmasına ilişkin makul beklentiler bulunmayan kısmını, beşinci grupta sınıflandırılmalarını takiben kayıttan düşebilmekte olup cari dönemde %100 karşılık ayrılmış olan 707.518 TL tutarında donuk alacak için kayıttan düşme işlemi yapılmıştır (31 Aralık 2021: %100 karşılık ayrılmış olan 835 milyon TL tutarında donuk alacak için kayıttan düşme işlemi yapılmıştır.) Banka'nın takipteki kredilerinin canlı kredilerine oranı, Mart 2022 itibarıyla solo bazda %2,95 olarak

itibarıyla solo bazda %2,95 olarak gerçekleşmiştir. Solo bazda takibe dönüşüm oranı ise Mart 2022 itibarıyla %2,87 olmuştur. (31.12.2021: %3,09) Banka'nın takipteki krediler için ayırmış olduğu karşılık oranı solo bazda Mart 2022 itibarıyla %76,80'dir. (31.12.2021: %77,19)

ABD Merkez Bankası (Fed) 20-21 Eylül tarihlerinde yapılan toplantısında politika faiz oranını beklentilere paralel olarak 75 baz puan artırmış ve politika faiz oranını %3,00-%3,25 aralığına yükseltmiştir. Fed yetkililerinin faize ilişkin öngörüler, Kasım ayı için de 75 baz puanlık artışın gündemde olduğunu göstermiştir. Toplantının ardından yapılan açıklamada, Fed'in %2 enflasyon hedefine dönmeye güçlü şekilde bağlı olduğu ifade edilirken, faiz aralığında artışın devam etmesinin uygun olacağını öngördükleri belirtilmiştir. Son göstergelerin harcama ve üretimde ılımlı büyümeye işaret ettiği de ifade edilmiştir. Fed, enflasyonun yüksek seyretmeye devam ettiğini ve pandemi ile ilişkili dengesizlikleri, yüksek gıda ve enerji fiyatlarını, genele yaygın fiyat baskılarını yansıttığını belirtmiştir. Ukrayna'daki savaşın da enflasyon üzerinde ek yukarı yönlü baskı oluşturduğunu ve küresel ekonomik aktiviteyi bastırdığını ifade eden Fed, politikayı uygun şekilde ayarlamaya hazır oldukları açıklamasında bulunmuştur.

Fed'in takip ettiği enflasyon göstergesi olan PCE enflasyonu beklentisi 2022 için %5,2'den %5,4'e yükseltilmiştir. Bu veriye ilişkin 2023 beklentisi de %2,6'dan %2,8'e çıkarılmıştır. Fed'in projeksiyonlarında 2022 yılında ABD'de işsizlik beklentisi Haziran ayında yapılan öngörülere göre %3,7'den %3,8'e çıkmıştır. 2023 için işsizlik beklentisi ise %3,9'dan %4,4'e yükseltilmiştir. 2022 için Haziran ayında yaptığı projeksiyonlarda ABD ekonomisinin %1,7 büyüyeceğini öngören Fed, bu beklentisini %0,2'ye çekmiştir. 2023 büyüme beklentisi ise %1,7'den %1,2'ye indirilmiştir.

Fed Başkanı Jerome Powell, politika yapıcılar olarak enflasyonu %2 hedefine geri getirmek konusunda kararlı olduklarını söylemiştir. Fed'in görevinin fiyat istikrarını sağlamak olduğunu vurgulayan Powell, "İşimizi tamamlayana kadar faiz artırımlarına devam edeceğiz" şeklinde açıklamada bulunmuştur. Powell, politika yapıcıların politika faizini

gerçekleşmiştir. Solo bazda takibe dönüşüm oranı ise Mart 2022 itibarıyla %2,87 olmuştur. (31.12.2021: %3,09) Banka'nın takipteki krediler için ayırmış olduğu karşılık oranı solo bazda Mart 2022 itibarıyla %76,80'dir. (31.12.2021: %77,19)

ABD Merkez Bankası (Fed) 1-2 Kasım tarihlerinde yapılan toplantısında politika faiz oranını beklentilere paralel olarak 75 baz puan artırmış ve politika faiz oranını %3,75-%4,00 aralığına yükseltmiştir. Karar metninde Fed, faiz artırımlarının devam etmesinin planlandığının sinyalini verirken, bu artırımların daha küçük hızlarda olacağı değerlendirilmiştir. Fed, bu yıl gerçekleştirilen hızlı faiz artırımlarının ekonomiye yansımalarının zaman alacağını belirtirken, gelecekteki faiz artırımlarında para politikasında kümülatif sıkılaştırmayı, para politikasının ekonomik aktiviteye ve enflasyona gecikmeli etkisini, ekonomik ve finansal gelişmeleri hesaba katacağını ifade etmiştir. Açıklamada, federal fon faizinin zaman içinde enflasyonu %2 seviyesine döndürmek için "yeterli şekilde sınırlayıcı" bir seviyeye geleceği vurgulanmıştır.

Fed Başkanı Jerome Powell, faiz artırım büyüklüğünün Aralık ayı toplantısında düşürülebileceğini, ancak faiz artırımlarının duraklatılmasını konuşmak için çok erken olduğunu ifade etmiştir. Powell, para politikasını sıkılaştırmakta aşırıya kaçtıklarını düşünmediklerini, böyle bir durumun olması hâlinde ellerindeki araçları kullanarak buna yanıt vereceklerini belirtmiştir. Ayrıca Powell ABD ekonomisinde bir yumuşak iniş olasılığının azaldığını da dile getirmiştir.

ABD ekonomisi ilk iki çeyrekteki küçülmenin ardından 2022 yılının üçüncü çeyreğinde %2,4 büyüme beklentilerinin üzerinde öncül verilere göre %2,6 büyümüştür. Ülke ekonomisi ikinci çeyrekte %0,6 daralmıştı. Üçüncü çeyrekte tüketici harcamaları büyümeyi yukarı yönlü etkilerken; stoklar 0.7 puan düşüş yönlü etkilemiştir. Öte yandan, dış ticaret büyümeye olumlu katkıda bulunmuştur. Yılın üçüncü çeyreğinde ekonomide toparlanma yaşanmış olsa da Fed'in enflasyonu düşürmek amacıyla Kasım ve Aralık aylarında da faiz

sınırlayıcı bir seviyeye çıkarma ve bir süre için orada tutma ihtiyacı gördüklerini belirtmiştir.

ABD ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde %0,6 daralmıştır. İlk açıklanan veri %0,9 küçüldüğü yönündeydi. Yukarı yönde revize edilen veri, ekonomideki daralmanın ılımlı olduğunu göstermiştir. Ülke ekonomisi ilk çeyrekte de %1,6 daralmıştı. Yukarı yönlü revizyonda kişisel tüketim harcamaları etkili olmuştur. İkinci çeyrekte stoklar büyümeyi 1,8 puan düşüş yönü etkilemiştir. Kamu harcamaları ve yatırım harcamalarındaki yavaşlama, aşağı yönlü revize edilmiştir. Tüketici harcamalarındaki güçlü seyir, verinin yukarı yönlü revize edilmesinde etkili olmuştur. Öte yandan, dış ticaret büyümeye olumlu katkıda bulunmuştur. Yılın üçüncü çeyreğinde ekonomide toparlanma öngörülse de Fed'in enflasyonu düşürmek amacıyla faiz artırımlarına devam edeceği beklentisi resesyon endişelerini de beraberinde getirmektedir. Beyaz Saray, ABD ekonomisine ilişkin büyüme beklentisini, 2022 yılı için %3,8'den %1,4'e düşürmüştür.

ABD'de Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) Eylül'de aylık bazda %0,4 artmıştır. TÜFE yıllık bazda ise %8,2 artışla beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Çekirdek TÜFE aylık bazda beklentilerin üzerinde bir yükseliş göstermiş ve %0,6 artmıştır. Çekirdek TÜFE yıllık bazda ise %6,6'ya yükselmiş ve Mart ayından bu yana en yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) aylık bazda %0,4 artmıştır. ÜFE yıllık bazda ise %8,5'e gerileyerek beklentilerin üzerinde gelmiştir. Çekirdek ÜFE beklentilere paralel olarak aylık bazda %0,3 artmıştır. Yıllık bazda ise beklentilerin altında gerçekleşen çekirdek ÜFE %7,2 olmuştur. Tedarik zincirindeki sıkıntılar genel olarak iyileşirken enerji, gıda ve hizmet sektöründe maliyetler artmıştır. Rakamlar, Fed'in üst düzey yetkililerinin enflasyonun beklenenden daha dirençli olduğuna dair korkularını doğruladığını ve Kasım ayı başındaki toplantıda 75 baz puanlık büyük bir faiz artırımının beklendiğini ortaya koymuştur. Enerji fiyatları önümüzdeki birkaç ay içinde sabitlense bile, enflasyonun muhtemelen çok az düşmesi ve Fed'in %2 hedefinden çok daha yüksek kalmasının olası olduğu düşünülmektedir.

artırımlarına devam edeceği beklentisi resesyon endişelerini de beraberinde getirmektedir. Beyaz Saray, ABD ekonomisine ilişkin büyüme beklentisini, 2022 yılı için %3,8'den %1,4'e düşürmüştü. Fed de Eylül toplantısında ABD ekonomisine ilişkin büyüme beklentisini 2022 yılı için %1,7'den %0,2'ye düşürmüştür.

ABD'de Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) Ekim'de beklentilerin altında aylık bazda %0,4 artmıştır. TÜFE yıllık bazda ise Eylül'deki %8,2'den Ekim'de %7,7'ye gerilemiştir. Çekirdek TÜFE aylık bazda beklentilerin altında %0,6 artmıştır. Çekirdek TÜFE yıllık bazda ise %6,6'dan %6,3'e gerilemiştir. Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) beklentilerin altında aylık bazda %0,2 artmıştır. ÜFE yıllık bazda ise %8'e gerilemiştir. Çekirdek ÜFE %0,3 artış beklentilerine karşın aylık bazda değişim göstermemiştir. Yıllık bazda ise beklentilerin altında gerçekleşen çekirdek ÜFE %6,7 olmuştur. Enflasyonun Ekim'de beklentilerin altında kalması ve yıllık bazda gerilemesi, Fed'in Aralık ayında yapacağı toplantıda 50 baz puan faiz artırımına gitme ihtimalini güçlendirmiştir.

ABD'de tarım dışı istihdam Ekim'de 200 bin artış beklentisinin üzerinde 261 bin kişi artmıştır. Eylül ayı verisi 263 bin kişiden 315 bin kişiye revize edilmiştir. İşsizlik oranı Ekim'de bir önceki aya göre 0,2 puan artışla %3,7 olmuştur. Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Ekim ayında yıllık bazda %4,7 artmıştır. İşgücüne katılım oranı Ekim'de %62,2, istihdam oranı %60 olmuştur.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Ekim ayı toplantısında beklendiği gibi faiz oranlarını 75 baz puan artırmıştır. Böylece Banka, agresif faiz artışına ikinci ayda da devam etmiştir. Artış kararıyla ana refinansman oranı %2; marjinal borç verme imkanı %2,25 ve mevduat faizi %1,50 seviyesine çıkmıştır. Banka'nın karar metninde enflasyonun uzun bir süre daha hedefin üzerinde seyredeceği belirtilmiş ve ECB, faizleri daha da artırmayı öngördüğünü açıklamıştır. Faiz kararlarının toplantı bazında alınacağı vurgulanmıştır. ECB, finansal koşulları daha da sıkılaştırmak için hedefli uzun vadeli refinansman operasyonları (TLTRO) şartlarının

ABD'de tarım dışı istihdam Eylül'de 250 bin artış beklentisinin üzerinde 263 bin kişi artmıştır. Veri, Ağustos ayında 315 bin kişi gerçekleşmişti. İşsizlik oranı Eylül'de bir önceki aya göre 0,2 puan azalışla %3,5 olmuştur. Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Eylül ayında %5,1 olan beklentilere yakın yıllık bazda %5 artmıştır. İşgücüne katılım oranı Eylül'de %62,3 olmuştur

Avrupa Merkez Bankası (ECB), 8 Eylül'de gerçekleştirdiği toplantısında tarihinde ilk kez 75 baz puanlık faiz artışı kararı almıştır. Böylece ana refinansman oranı %1,25; marjinal borç verme imkânı %1,50 ve mevduat faizi %0,75 seviyesine çıkmıştır. ECB, gelecek toplantılarda da artışların devam edebileceği sinyali vermiştir. Kararın ardından ECB, metinde enflasyonla ilgili olarak enflasyonun çok yüksek olmaya devam ettiğini ve uzun bir dönem için hedefin üzerinde kalmaya devam etmesinin büyük olasılık olduğu değerlendirmelerine yer vermiştir. ECB'nin açıklamasında, faizlerde enflasyonun orta vadede %2 hedefine geri dönmesini sağlayacak seviyelere doğru önden yüklemeli adımlar atıldığı belirtilmiştir. ECB, bankaların fonlama şartlarını izlemeye devam edileceğini ifade etmiştir.

ECB Başkanı Christine Lagarde, açıklamasında, kararın oybirliğiyle alındığını; büyümeye yönelik risklerin aşağı, enflasyona yönelik risklerin ise yukarı yönlü olduğunu belirtmiştir. Banka'nın karar metninde, faizlerin daha da yükselmesinin beklendiği belirtilmiştir. Lagarde, ekonominin bu yılın son dönemi ve gelecek yılın ilk çeyreğinde yavaşlamanın beklenmekte olduğunu, enflasyonun ise zaman içinde gerileyeceğini ifade etmiştir. Yüksek enerji fiyatlarının satın alma gücünü düşürdüğünü, şirketlerin de yüksek enerji fiyatlarından etkilendiğini, enerjinin hâlâ enflasyonun ana kaynağı olduğunu belirten Lagarde, istihdam piyasasının ise sağlam kalmaya devam ettiğini, yavaşlayan ekonominin daha fazla işsizlik getirmesi olasılığının söz konusu olduğunu belirtmiştir. Lagarde, petrol fiyatlarının bir süre sonra dengeleneceğini ancak toptan gaz satışlarında fiyatların yüksek kalmayı sürdüreceğini ifade ederken, eurodaki değer kaybının, enflasyonist baskı yarattığını vurgulamıştır.

güncellendiğini, TLTRO faizlerinin 23 Kasım'dan itfa tarihine kadar ortalama politika faizi olacağını duyurmuştur.

ECB Başkanı Christine Lagarde, faiz oranlarını daha da artırmayı umut ettiklerini ve orta vadeli enflasyon hedefini yakalamayı hedeflediklerini söylemiştir. Lagarde, geçen aylarda artan enerji ve gıda fiyatlarının sıkıntı yarattığını ifade etmiştir. Lagarde, beklenmeyen ve sıra dışı bir şekilde artan enflasyonla TLTRO aracını kullanarak normalleşme sürecini kalıcı hale getirmeyi hedeflediklerini belirtmiştir. Ayrıca Lagarde, ekonomik faaliyette yavaşlamanın yılın geri kalanında ve gelecek yılın ilk kısmında devam etmesini beklediklerini söylemiştir.

Euro Bölgesi ekonomisi 2022 yılının üçüncü çeyreğinde öncül verilere göre çeyreklik bazda %0,2, yıllık bazda %2,1 ile beklentilere paralel büyümüştür. Aynı dönemde Avrupa Birliği ekonomisi çeyreklik bazda %0,2, yıllık bazda %2,4 büyümüştür. Üçüncü çeyrekte İsveç çeyreklik bazda %0,7 ile en hızlı büyüyen ülke ekonomisi olmuştur. İsveç'i %0,5 büyüme ile İtalya, %0,4 büyüme ile Portekiz ve Litvanya takip etmiştir. Üçüncü çeyrekte %0,7 daralma ile Letonya en sert düşüşü gösteren ekonomi olmuştur. Fransa ekonomisinin bir önceki çeyreğe göre %0,2 büyüdüğü üçüncü çeyrekte, Almanya ekonomisinin büyüme oranı bir önceki çeyreğe göre %0,3 olmuştur. Euro Bölgesi'nin 2022 yılında %3,1 oranında büyümesi beklenmektedir.

Euro Bölgesi'nde TÜFE Ekim'de nihaî verilere göre aylık bazda %1,5 artmış, yıllık bazda %9,9'dan %10,6'ya yükselmiştir. Enflasyondaki yükselişte enerji ve gıda fiyatlarındaki artış belirleyici olmuştur. Enerji, gıda, alkol ve tütün içermeyen çekirdek enflasyon yıllık bazda %5 artmıştır. Bölge'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'da Ekim ayında enflasyon yıllık bazda %11,6 artmıştır. Bölge'de en yüksek enflasyon %22,5 ile Estonya'da, en düşük enflasyon ise %2,9 ile İsviçre'de görülmüştür. Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nın yıl sonu enflasyon beklentisi %8,1 seviyesinde bulunmaktadır.

ECB, ekonomik verilere ilişkin projeksiyonlarında da güncellemeye gitmiştir. ECB'nin 2022 yılı için büyüme beklentisi %2,8'den %3,1'e çıkarken, 2023 beklentisi %2,1'den %0,9'a, 2024 beklentisi %2,1'den %1,9'a çekilmiştir. Daha önce %6,8 olan 2022 enflasyon tahmini %8,1'e yükselmiştir. 2023 enflasyon tahmini ise %3,5'ten %5,5'e çıkarılmıştır.

Euro Bölgesi ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde, mevsimsellikten arındırılmış verilerle bir önceki çeyreğe göre %0,8 büyümüştür. İlk açıklanan öncül veri aylık bazda %0,7, yıllık bazda ise %4'tü. İkinci revizyonda ise büyüme oranı aylık bazda %0,6, yıllık bazda ise %3,9 olarak açıklanmıştı. Bölge ekonomisi yıllık bazda ise %4,1 büyümüştür. Bölge ekonomisi ilk çeyrekte %5,4 büyümüştü. İkinci çeyrekte en yüksek büyüme oranı yakalayan ülke %10,8 ile İrlanda olmuştur. En düşük büyüme oranı ise %0,3 ile Estonya olmuştur.

Euro Bölgesi'nde TÜFE Eylül'de nihaî verilere göre aylık bazda %1,2 artmış, yıllık bazda %9,1'den %9,9'a yükselmiştir. Enflasyondaki yükselişte enerji ve gıda fiyatlarındaki artış belirleyici olmuştur. Enerji, gıda, alkol ve tütün içermeyen çekirdek enflasyon yıllık bazda %4,8 artmıştır. Bölge'de en yüksek enflasyon %24,1 ile Estonya'da, en düşük enflasyon ise %6,2 ile Fransa'da görülmüştür. Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin yıl sonu enflasyon beklentisi %8,1 seviyesinde bulunmaktadır.

Almanya ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde nihaî verilere göre yıllık bazda %1,7 büyümüştür. Ülke ekonomisi 2021 yılında %2,7 büyümüştü. 2022 yılında ise ülke ekonomisinin %2 civarında büyümesi beklenmektedir.

Almanya'da Eylül ayında enflasyon aylık bazda %1,9 artışla yıllık bazda %10'a yükselmiştir. Böylece, ülkede enflasyon 1951'den bu yana görülen en yüksek seviyeye çıkmıştır. Enflasyondaki yükselişte enerji fiyatlarındaki artış belirleyici olmaktadır. Enerji fiyatları Eylül 2022'de geçen yıla kıyasla %43,9 artmıştır.

İngiltere ekonomisi üçüncü çeyrekte öncül verilere göre yıllık bazda %2,4 büyümüştür. Ülke ekonomisi çeyreklik bazda ise %0,2 daralmıştır. Böylece İngiltere ekonomisi pandemiden bu yana henüz tam olarak toparlanamayan tek G7 ülkesi olmuştur. Bu dönemde tüketici harcamaları ve şirket yatırımları azalırken, üçüncü çeyrek büyüme rakamının İngiltere Merkez Bankası (BoE)'nin da öngördüğü şekilde resesyon başlangıcı olabileceği değerlendirilmektedir. İkinci çeyreğe ilişkin veri, %0,1 daralmadan %0,2 büyümeye revize edildiği için ülke ekonomisi henüz teknik resesyona girmemiştir. Aralık ayından bu yana sekiz kez faiz artırımına giden İngiltere Merkez Bankası, çift haneye ulaşan enflasyonu kontrol altına almak için resesyonun kaçınılmaz olduğunu belirtmişti. Banka'nın bir senaryosuna göre resesyon, 2024 yılının ortasına dek sürebilecektir.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), 28 Ekim'de gerçekleştirdiği toplantısında, yende ve Japon tahvillerindeki baskıya rağmen büyüme görünümüne ilişkin endişelere odaklanarak politika faizini eksi %0,1 seviyesinde tutmuştur. Banka, 10 yıllık tahvil getiri hedefini de %0 seviyesinde korumuştur. Beklentiler paralelinde Banka, getiri eğrisi kontrolü ve varlık alımları ile ilgili politika duruşunda da değişikliğe gitmemiştir. Banka, çekirdek enflasyon için beklentilerini yükseltirken, bu yıl ve gelecek yılın büyüme tahminlerini aşağı çekmiştir. Çekirdek enflasyon beklentisi 2022 mali yılı için %2,3'ten %2,9'a, 2023 mali yılı için %1,4'ten %1,6'ya ve 2024 mali yılı için %1,3'ten %1,6'ya yükseltilmiştir. Büyüme beklentileri bu yıl için %2,4'ten %2'ye, gelecek yıl için %2'den %1,9'a ve 2024 yılı için %1,3'ten %1,5'e revize edilmiştir.

Japonya ekonomisi üçüncü çeyrekte büyüme beklentilerinin aksine çeyreklik bazda %0,3, yıllık bazda %1,2 daralmıştır. Küresel resesyon riskleri, zayıf yen ve keskin şekilde yükselen ithalat maliyetlerinin hane halkı harcamaları ve işletme aktiviteleri üzerinde yarattığı baskı, üçüncü çeyrekte Japon ekonomisinin küçülmesine yol açmıştır.

İngiltere Merkez Bankası (BoE) Para Politikası Komitesi, politika faizini 50 baz puan artırarak %2,50'ye yükseltmiştir ve faiz artırımını 7.ayda da sürmüştür. Böylece politika faizi 2008'den beri en yüksek seviyeye çıkmıştır. Banka yetkilileri enflasyon tahminlerini %13'ten %11'in altına çekmiştir. Yeni Başbakan Liz Truss'ın enerji destek planıyla derin bir resesyondan kaçınılabileceği ifade edilmiştir. Komite, enflasyonist baskıların ısrarcı olması durumunda gerektiği gibi güçlü şekilde tepki verileceğini belirtmiştir.

İsviçre Merkez Bankası (SNB) Eylül toplantısında politika faizini eksi %0,25'ten %0,50'ye çekmiştir. Böylece ülkede 8 yıldır süren negatif faiz dönemi sona ermiştir. Banka karar metninde öngörülebilir gelecekte faiz artışlarının devam etmesi olasılığının da masada olduğuna işaret etmiştir. İsviçre'de Ağustos ayında yıllık enflasyon %3,5 ile 29 yılın en yüksek seviyesine çıkmıştı. İsviçre'de negatif faiz dönemi sona ererken, Japonya, negatif faiz politikasını devam ettiren tek gelişmiş ülke olma özelliğini korumaktadır.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), 21-22 Eylül'de gerçekleştirdiği toplantısında, yende ve Japon tahvillerindeki baskıya rağmen büyüme görünümüne ilişkin endişelere odaklanarak politika faizini eksi %0,1 seviyesinde tutmuştur. Banka, 10 yıllık tahvil getiri hedefini de %0 seviyesinde korumuştur. Beklentiler paralelinde Banka, getiri eğrisi kontrolü ve varlık alımları ile ilgili politika duruşunda da değişikliğe gitmemiştir. BoJ, faiz kararı ile birlikte Japon ekonomisine ilişkin yaptığı değerlendirmede, ekonominin pandeminin etkilerinden toparlanmaya devam etmesinin ve tedarik sıkıntılarının hafiflemesinin beklendiğini vurgulamıştır. Japonya'da çekirdek enflasyonun artan enerji, gıda ve dayanıklı mal fiyatları ile yıl sonuna doğru hızlanmasının büyük olasılık olduğu değerlendirmesinde bulunan BoJ, yıl sonundan sonra yavaşlamasının da büyük olasılık olduğunu belirtmiştir. Japonya Maliye Bakanlığı, Japon yenindeki zayıflığın önüne geçmek için 24 yıl sonra ilk kez döviz piyasasına müdahalede bulunmuştur.

Japonya ekonomisi ikinci çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %0,9 büyümüştür. Veri ilk tahminde %0,7 büyüme olarak açıklanmıştı.

Japonya'da enflasyon Ekim'de yıllık %3,7 artışla beklentileri aşmıştır. Ülkede enflasyon 40 yılın zirvesine çıkarken para politikasında herhangi bir değişiklik beklenmemektedir. Taze gıda hariç yıllık TÜFE artışı %3,6, taze gıda ve enerji hariç yıllık TÜFE artışı da %2,5 ile beklentileri aşmıştır. Böylece ülkedeki fiyat artışları aralıksız 7 ay boyunca Japonya Merkez Bankası (BoJ)'nın %2'lik enflasyon hedefinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Çin ekonomisi 2022 yılının üçüncü çeyreğinde beklentilerin üzerinde yıllık badza %3,9 büyümüştür. Ancak Kovid-19 kısıtlamaları, konut sektöründe uzayan kriz ve küresel durgunluk riskleri ülke ekonomisi ile ilgili belirsizlikleri artırmaktadır. İlk yarıda %2,5 düzeyinde olan büyüme, ilk üç çeyrekte %3'e ulaşmıştır.

Çin'de TÜFE Ekim'de yıllık bazda beklentilerin altında %2,1 artmıştır. Ülkede ÜFE ise yıllık bazda %1,3 gerileyerek Aralık 2020'den bu yana ilk kez düşüş göstermiştir.

Çin Merkez Bankası (PBoC), Eylül ve Ekim aylarının ardından Kasım ayında da borç verme gösterge faiz oranını (LPR) değiştirmemiştir. PBoC, piyasa beklentilerine paralel olarak 1 yıl vadeli kredi ana faiz oranını (LPR) %3,65 ve 5 yıl vadeli faizi %4,30 seviyesinde tutmuştur.

İngiltere Merkez Bankası (BOE) 40 yılın zirvesindeki enflasyonu dengelemek için, 75 baz puan ile 1989'dan bu yana görülen en büyük faiz artışını yaparak politika faizini %3'e yükseltmiştir. Norveç Merkez Bankası politika faizini 25 baz puan artışla 2009'dan bu yana ki en yüksek seviye olan %2,5'e yükseltmiştir. Avustralya Merkez Bankası (RBA), faiz oranını piyasa beklentilerine paralel 25 baz puan artırmış ve %2,60'tan %2,85'e çıkarmıştır. Böylece ülkede politika faizi 2013 yılından bu yana en yüksek seviyeye yükselmiştir. Romanya Merkez Bankası, art arda üç kez 75 baz puanlık artış gerçekleştirdikten sonra 50 baz puanlık artışla faizleri %6,75'e yükseltmiştir. Bu, 2010'dan bu yana görülen en yüksek faiz oranı

Japonya ekonomisi yıllık bazda ise %3,5 büyümüştür. Böylece Japonya ekonomisinin ikinci çeyrek performansında pozitif bir revizyon gerçekleşmiştir. Japonya’da, virüsün kış dalgasından çıkıp tüketici harcamalarında artışı sağlamasıyla ekonominin toparlanma hızı artmıştır. Japonya ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde, küresel ekonomide aşağı yönlü riskler oluşmaya başlamadan önce, başlangıçta tahmin edilenden daha fazla büyümüş ve pandemi döneminde kaybettiği zemini toparlamıştır. Japonya ekonomisinin 2022 yılında %2,4 oranında büyümesi beklenmektedir.

Çin Merkez Bankası (PBoC), Ekim ayı toplantısında da faiz oranlarını değiştirmemiştir. 1 yıl vadeli ana kredi faiz oranını (LPR) %3,65 seviyesinde, 5 yıl vadeli LPR de %4,30 olarak korundu.

Çin ekonomisi 2022 yılının üçüncü çeyreğinde beklentilerin üzerinde yıllık badza %3,9 büyümüştür. Ancak Covid-19 kısıtlamaları, konut sektöründe uzayan kriz ve küresel durgunluk riskleri ülke ekonomisi ile ilgili belirsizlikleri artırmaktadır. İlk yarıda %2,5 düzeyinde olan büyüme, ilk üç çeyrekte %3’e ulaşmıştır.

Çin’de Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) Eylül’de yıllık bazda %2,8’e yükselmiştir. ÜFE, ise %0,9 artış göstermiştir.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Ekim ayı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu’nda uzun yılların en yüksek seviyesindeki enflasyon, Ukrayna’daki savaş ve Çin’deki yavaşlama gibi faktörlerin küresel ekonomik görünümü kötüleştirdiğini ifade etmiştir. Raporda, Fed’in parasal sıkılaşmasının küresel çapta hissedileceği, doların gelişen ve gelişmiş piyasalar karşısında yükselişinin enflasyonist baskıları ve borçluluk seviyelerini daha da artıracığı vurgulanmıştır. IMF, küresel ekonomiye ilişkin büyüme beklentisini 2022 yılı için %3,2’de tutmuş, 2023 yılı için %2,9’dan %2,7’ye indirmiştir. ABD 2022 yılı büyüme beklentisi %2,3’ten %1,6’ya indirilmiş, Euro Bölgesi 2022 yılı büyüme beklentisi %2,6’dan %3,1’e yükseltilmiş, Japonya’nın %1,7 olan 2022 yılı büyüme beklentisi değiştirilmemiş, Çin’in 2022 yılı büyüme beklentisi ise %3,3’ten %3,2’ye indirilmiştir.

olmuştur. Meksika Merkez Bankası, beklentilere paralel olarak gösterge faiz oranını %9,25’ten %10’a çıkarmıştır.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nda 2022 yılı küresel büyüme tahminini %3,2 seviyesinde tutarken 2023 küresel büyüme tahminini %2,9’dan %2,7’ye düşürmüş ve en kötüsünün henüz görülmediğini bildirmiştir. IMF, uzun yılların en yüksek seviyesindeki enflasyon, Ukrayna’daki savaş ve Çin’deki yavaşlama gibi faktörlerin küresel ekonomik görünümü kötüleştirdiğini ifade etmiştir. Raporda, Fed’in parasal sıkılaşmasının küresel çapta hissedileceği, doların gelişen ve gelişmiş piyasalar karşısında yükselişinin enflasyonist baskıları ve borçluluk seviyelerini daha da artıracığı vurgulanmıştır. IMF, ABD’nin %2,3 olan 2022 yılı büyüme tahminini %1,6’ya çekerken, 2023 yılı tahminini %1’de bırakmıştır. Euro Bölgesi’nin ise %2,6 olan 2022 yılı büyüme tahminini %3,1’e yükseltirken, 2023 yılı tahminini ise %1,2’den %0,5’e çekmiştir.

Türkiye ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre %7,6 büyümüştür (piyasa beklentisi: %7,5). İlk çeyrek büyümesi ise %7,3’ten %7,5’e yukarı yönlü revize edilmiştir. Gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğü 2022 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %114,6 artarak 3 trilyon 418 milyar 967 milyon TL olmuştur. Takvim etkisinden arındırılmış gayrisafi yurt içi hasıla yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %7,3 artmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış gayrisafi yurt içi hasıla ise bir önceki çeyreğe göre %2,1 artmıştır. İkinci çeyrekte büyümeyi belirleyen sektör hizmetler sektörü olurken, büyümeyi artıran harcama bileşeni ise hane halkı tüketimi olmuştur. Böylece Türkiye ekonomisi, güçlü görünümünü ikinci çeyrekte de sürdürmüştür. Bu görünümün önümüzdeki çeyreklerde devam edip etmeyeceği önemli olacaktır. Öte yandan artan kur ve maliyet baskıları, tüketim harcamaları üzerinde de baskı yaratacaktır. Harcama bileşenlerine göre büyümede stok etkisinin -10,3 ile tarihi yüksek seviyeye ulaşması üretim tarafında bir yavaşlama olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak enflasyonla birlikte reel alım gücünün azalmasıyla tüketici harcamalarının yavaşlaması, negatif

Türkiye ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre %7,6 büyümüştür (piyasa beklentisi: %7,5). İlk çeyrek büyümesi ise %7,3'ten %7,5'e yukarı yönlü revize edilmiştir. Gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğü 2022 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %114,6 artarak 3 trilyon 418 milyar 967 milyon TL olmuştur. Takvim etkisinden arındırılmış gayrisafi yurt içi hasıla yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %7,3 artmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış gayrisafi yurt içi hasıla ise bir önceki çeyreğe göre %2,1 artmıştır. İkinci çeyrekte büyümeyi belirleyen sektör hizmetler sektörü olurken, büyümeyi artıran harcama bileşeni ise hane halkı tüketimi olmuştur. Böylece Türkiye ekonomisi, güçlü görünümünü ikinci çeyrekte de sürdürmüştür. Bu görünümün önümüzdeki çeyreklerde devam edip etmeyeceği önemli olacaktır. Öte yandan artan kur ve maliyet baskıları, tüketim harcamaları üzerinde de baskı yaratacaktır. Harcama bileşenlerine göre büyümede stok etkisinin -10,3 ile tarihi yüksek seviyeye ulaşması üretim tarafında bir yavaşlama olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak enflasyonla birlikte reel alım gücünün azalmasıyla tüketici harcamalarının yavaşlaması, negatif stok etkisini pozitifte döndürebilecektir. Bununla birlikte, son faiz indiriminin ardından yurt içi gösterge tahvil getirilerinde yaşanan düşüş, önümüzdeki dönemde kamu harcamalarında artış olabileceğini göstermektedir. Üretim tarafında ise hizmetler sektörü, büyümeyi olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle turizm sektörünün büyümeye olumlu katkısının yüksek olduğu görülmektedir. Ancak kış aylarının gelmesiyle birlikte turizmdeki hareketlilik yaz aylarına kıyasla azalacağından hizmetler sektörünün büyümeye katkısı da azalabileceğinden dolayı yılın ikinci yarısında Türkiye ekonomisinin yılın ilk yarısına kıyasla bir miktar yavaşlaması olası görünmektedir. Öte yandan, Rusya-Ukrayna savaşının başta emtia fiyatlarında olmak üzere yarattığı baskı, tedarik zinciri sıkıntılarının devam etmesi, Avrupa'da krize dönüşen enerji sorunlarının en büyük ticaret ortağımız olan Avrupa ekonomisinde yarattığı olumsuzluk ve bunun ihracatımızı olumsuz etkileme olasılığı ikinci yarıda büyüme üzerinde baskı oluşturacak diğer nedenler olarak görünmektedir. Ayrıca yüksek enflasyonun yarattığı reel alım gücündeki azalma, özellikle tüketici kredilerinde son haftalardaki

stok etkisini pozitifte döndürebilecektir. Bununla birlikte, son faiz indiriminin ardından yurt içi gösterge tahvil getirilerinde yaşanan düşüş, önümüzdeki dönemde kamu harcamalarında artış olabileceğini göstermektedir. Üretim tarafında ise hizmetler sektörü, büyümeyi olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle turizm sektörünün büyümeye olumlu katkısının yüksek olduğu görülmektedir. Ancak kış aylarının gelmesiyle birlikte turizmdeki hareketlilik yaz aylarına kıyasla azalacağından hizmetler sektörünün büyümeye katkısı da azalabileceğinden dolayı yılın ikinci yarısında Türkiye ekonomisinin yılın ilk yarısına kıyasla bir miktar yavaşlaması olası görünmektedir. Öte yandan, Rusya-Ukrayna savaşının başta emtia fiyatlarında olmak üzere yarattığı baskı, tedarik zinciri sıkıntılarının devam etmesi, Avrupa'da krize dönüşen enerji sorunlarının en büyük ticaret ortağımız olan Avrupa ekonomisinde yarattığı olumsuzluk ve bunun ihracatımızı olumsuz etkileme olasılığı ikinci yarıda büyüme üzerinde baskı oluşturacak diğer nedenler olarak görünmektedir. Ayrıca yüksek enflasyonun yarattığı reel alım gücündeki azalma, özellikle tüketici kredilerinde son haftalardaki yavaşlamanın yanı sıra küresel ekonomide beklenen yavaşlama, büyümede yılın ikinci yarısında beklenen yavaşlamayı teyit etmektedir. Tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde 2022 yılı için hedef olarak belirlenen %5 büyüme oranının yakalanabilir olduğu görülmektedir.

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ekim'de beklentilerin altında aylık bazda %3,54 (Piyasa beklentisi: %3,60) artmıştır. Yıllık bazda ise TÜFE Eylül'deki %83,45'ten %85,51'e yükselmiştir. Ekim'de gıda ve alkolsüz içecekler, giyim ve ayakkabı ile konut gruplarındaki artışlar enflasyondaki yükselişte ana belirleyiciler olmuştur. Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Ekim'de bir önceki aya göre %3,22 artmış ve yıllık bazda Eylül'deki %68,09'dan %70,45'e yükselmiştir. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Ekim'de bir önceki aya göre %7,83 artmış ve yıllık bazda Eylül'deki %151,5'ten %157,69'a yükselmiştir. Ekim'de Yİ-ÜFE altında yer alan tüm ana sanayi gruplarında aylık artış, bir önceki aya göre yükselmiştir. Bununla birlikte Yİ-ÜFE'deki artışta esas belirleyici aylık bazda %26,5 artan enerji fiyatları olmuştur.

yavaşlamanın yanı sıra küresel ekonomide beklenen yavaşlama, büyümede yılın ikinci yarısında beklenen yavaşlamayı teyit etmektedir. Tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde 2022 yılı için hedef olarak belirlenen %5 büyüme oranının yakalanabilir olduğu görülmektedir.

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Eylül’de beklentilerin altında aylık bazda %3,08 (Piyasa beklentisi: %3,75) artmıştır. Yıllık bazda ise TÜFE Ağustos’taki %80,2’den %83,45’e yükselmiştir. Eylül’de konut, gıda ve alkolsüz içecekler ile ev eşyası gruplarındaki artışlar enflasyondaki yükselişte ana belirleyiciler olmuştur. Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Eylül’de bir önceki aya göre %2,74 artmış ve yıllık bazda Ağustos’taki %66,08’den %68,09’a yükselmiştir. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Eylül’de bir önceki aya göre %4,78 artmış ve yıllık bazda Ağustos’taki %143,75’ten %151,5’e yükselmiştir. Ağustos’ta enerjide yaşanan düşüş, Yİ-ÜFE’deki aylık artışın yavaşlamasını ve yıllık bazda gerileme olmasını sağlamıştı. Ancak Eylül’de sanayide kullanılan elektrik ve doğalgaza da zam gelmesinin etkisiyle enerjide %12,95 ile yeniden sert artış yaşanması Yİ-ÜFE’de artışın hızlanmasına neden olmuştur.

Geçen yılın Ağustos ayında pandemi sebebiyle 1 milyar dolar fazla veren cari işlemler dengesi, Ağustos ayında 3,1 milyar dolar açık vermiştir (piyasa beklentisi: 3,2 milyar dolar). Ağustos’ta ihracatın geçen yıla göre %12,4, ithalatın %42 artmasıyla dış ticaret açığı geçen yıla göre %236 yükselmiş ve 9,7 milyar dolar gerçekleşmiştir. Çekirdek cari denge olarak da ifade edilen enerji ve altın hariç cari işlemler dengesi, aylık olarak 6,3 milyar dolar fazla, 12 aylık kümülatif toplamda ise 41,2 milyar dolar fazla vermiştir. Cari işlemler açığının finansmanı Ağustos’ta da ağırlıklı olarak net hata noksan ve diğer yatırımlar kalemleri aracılığıyla gerçekleşmiştir. Ağustos’ta 573 milyon dolar doğrudan yatırım, 812 milyon dolar portföy girişi yaşanmıştır. Diğer yatırımlarda ise 8,5 milyar dolarlık sermaye girişi olmuştur. Böylece 3,1 milyar dolar cari açığın yaşandığı bir ortamda doğrudan, portföy ve diğer yatırımlardan 9,9 milyar dolar net giriş, 3,96 milyar dolar net hata

Pandemi döneminin etkisiyle 2021 yılı Eylül ayında 2,7 milyar dolar fazla veren cari işlemler dengesi 2022 yılı Eylül ayında 3 milyar dolar açık vermiştir (piyasa beklentisi: -2,85 milyar dolar). Hizmet gelirlerinin yıllık olarak %28 artmasına karşın dış ticaret açığının yıllık bazda %619 artması, cari açıktaki geçen yıla göre yaşanan genişlemenin devam etmesine neden olmuştur. Çekirdek cari denge olarak da ifade edilen enerji ve altın hariç cari işlemler dengesi 6,8 milyar dolar fazla vermiştir. Cari denge Ocak-Eylül döneminde 38 milyar dolar, 12 aylık kümülatif toplamda ise 39,2 milyar dolar açık vermiştir. Cari işlemler açığının finansmanı Eylül’de ağırlıklı olarak rezerv varlıklar ve net hata noksan kalemlerinden gerçekleşmiştir. 3 milyar dolar cari açığın yaşandığı bir ortamda doğrudan, portföy ve diğer yatırımlardan 1,3 milyar dolar net çıkış, 2,6 milyar dolar net hata noksan kalemine giriş olması sonucu Eylül ayında rezerv varlıklar 1,6 milyar dolar azalış göstermiştir.

2021 yılı Ekim ayında 17,4 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi 2022 yılının Ekim ayında 83,3 milyar TL açık vermiştir. Faiz dışı denge 2021 yılı Ekim ayında 3,1 milyar TL açık verirken, 2022 yılı Ekim ayında 21,1 milyar TL açık vermiştir. Ekim ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %96,6 artarak 224,2 milyar TL olurken, bütçe giderleri %133,9 artarak 307,4 milyar TL olmuştur. Bütçe giderlerindeki artışın, gelirlere kıyasla daha hızlı gerçekleşmesinin etkisiyle bütçe dengesi 2022 yılının en yüksek açığını Ekim ayında vermiştir. Geçen yıl bütçe dengesinin 192,2 milyar TL açık verdiği ve OVP’de 2023-2025 yıllarını içeren Orta Vadeli Program (OVP)’da 2022 yılı bütçe açığı tahmininin 461,2 milyar TL’ye yükseltildiği göz önüne alındığında, bütçe açığı yıl içerisinde tahminlerin altında kalsa da Kasım ve Aralık aylarında bütçe açığının ciddi oranda artacağına işaret etmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 20 Ekim’de yapılan Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını beklentilerin üzerinde 150 baz puan indirerek %10,50’ye çekmiştir. Enflasyonda yaşanan yükselişte jeopolitik gelişmelerin ve

noksan kalemine giriş olması sonucu Ağustos ayında rezerv varlıklar 10,8 milyar dolar artış göstermiştir.

2021 yılı Eylül ayında 23,6 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi 2022 yılının Eylül ayında 78,6 milyar TL açık vermiştir. Faiz dışı denge 2021 yılı Eylül ayında 9,5 milyar TL açık verirken, 2022 yılı Eylül ayında 45,5 milyar TL açık vermiştir. Eylül ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %75,5 artarak 206,9 milyar TL olurken, bütçe giderleri %101,8 artarak 285,6 milyar TL olmuştur. Bütçenin ilk üç çeyrekte gösterdiği performansa bakıldığında, geçen yıl 61,1 milyar TL açık veren dengenin, içinde bulunduğumuz yılın aynı döneminde 45,5 milyar TL açık vermesi, bütçenin yıllık bazda olumlu bir performans sergilediğini gösterse de Eylül ayında bütçe açığındaki artış ciddi şekilde yüksek görünmektedir. Buna bağlı olarak, Ocak-Ağustos döneminde fazla veren bütçenin, Ocak-Eylül döneminde açığa dönmüştür. Geçen yıl bütçe dengesinin 192,2 milyar TL açık verdiği ve 2023-2025 yıllarını içeren Orta Vadeli Program (OVP)'da 2022 yılı bütçe açığı tahmininin 461,2 milyar TL'ye yükseltildiği göz önüne alındığında, önümüzdeki aylarda bütçe açığının artması beklenmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 20 Ekim'de yapılan Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını beklentilerin üzerinde 150 baz puan indirerek %10,50'ye çekmiştir. Enflasyonda yaşanan yükselişte jeopolitik gelişmelerin ve ekonomik temellerden uzak fiyat oluşumlarının etkili olduğu belirtilmiştir. Sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın güçlendirilmesi için atılan ve kararlılıkla uygulanan adımlar ile birlikte, küresel barış ortamının yeniden tesis edilmesiyle dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörüldüğü ifadesi tekrar edilmiştir. Jeopolitik risklerin arttığı ve küresel belirsizliklerin yükseldiği bir ortamda büyümeyi desteklemek için finansal koşulların destekleyici olması amacıyla faiz indirimine gidildiği belirtilmiştir. TCMB, takip eden toplantıda da benzer bir adım atıldıktan sonra faiz indirim döngüsünün sona erdirilmesinin gündeme alınacağını açıklamıştır. Fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli %5 hedefine ulaşmaya kadar

ekonomik temellerden uzak fiyat oluşumlarının etkili olduğu belirtilmiştir. Sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın güçlendirilmesi için atılan ve kararlılıkla uygulanan adımlar ile birlikte, küresel barış ortamının yeniden tesis edilmesiyle dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörüldüğü ifadesi tekrar edilmiştir. Jeopolitik risklerin arttığı ve küresel belirsizliklerin yükseldiği bir ortamda büyümeyi desteklemek için finansal koşulların destekleyici olması amacıyla faiz indirimine gidildiği belirtilmiştir. TCMB, takip eden toplantıda da benzer bir adım atıldıktan sonra faiz indirim döngüsünün sona erdirilmesinin gündeme alınacağını açıklamıştır. Fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli %5 hedefine ulaşmaya kadar TCMB'nin elindeki tüm araçları liralasma stratejisi çerçevesinde kararlılıkla kullanmaya devam edeceği tekrarlanmıştır.

TCMB, yılın son Enflasyon Raporu'nda 2022 yılı enflasyon beklentisini %60,4'ten %65,2'ye yükseltmiştir. Bir önceki Rapor dönemine göre Türk lirası cinsinden ithalat fiyatlarına bağlı güncelleme yıl sonu enflasyon tahminini 2,2 puan, gıda fiyatları varsayımındaki artış 0,9 puan, yönetilen/yönlendirilen fiyatlar, büyük ölçüde doğal gaz ve elektrik kalemleri kaynaklı olarak 0,6 puan artırmıştır. Başlangıç koşullarındaki güncellenmenin enflasyon tahminlerinde sebep olduğu sapma ise 0,9 puan artışa neden olmuştur. Ayrıca çıktı açığındaki güncellemeden enflasyon tahminine 0,2 puan artırıcı yönde katkı gelmiştir. TCMB, 2023 yıl sonu enflasyon tahminini %19,2'den %22,3'e yükseltmiştir. Bir önceki Rapor dönemine göre Türk lirası cinsinden ithalat fiyatlarına bağlı güncelleme enflasyon tahminini 1,1 puan, başlangıç koşullarındaki güncellenmenin enflasyon tahminlerinde sebep olduğu sapma ise tahmini 2,9 puan yukarı çekmiştir. Öte yandan, gıda fiyatları varsayımındaki güncellenmenin ise yıl sonu enflasyon tahminine 0,9 puan düşürücü yönde katkısı olmuştur.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Türkiye'nin kredi notunu teyit etmiştir. Fitch'ten yapılan açıklamada, Türkiye'nin kredi notunun "B" olarak teyit edildiği belirtilmiştir.

TCMB'nin elindeki tüm araçları liralasma stratejisi çerçevesinde kararlılıkla kullanmaya devam edeceği tekrarlanmıştır.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's (S&P), Türkiye'nin uzun vadeli döviz cinsinden kredi notunu "B+"dan "B"ye indirdiğini, kredi notu görünümünü ise "negatif"ten "durağan"a çevirdiğini açıklamıştır. S&P, Eylül sonunda yayımladığı raporda, Türkiye ekonomisinin bu yıla ilişkin büyüme tahminini %5,2'ye, 2023'e ilişkin büyüme tahminini ise %2,8'e yükseltmiştir.

IMF, Temmuz ayında yayımlanan ara dönem raporunda Türkiye için %4 olan 2022 yılı büyüme tahminini, %5 seviyesine çıkarmıştır. 2023 yılı için büyüme beklentisini ise %3,5'ten %3'e çekmiştir. Raporda, Türkiye için 2022 yılı ortalama tüketici fiyatları beklentisi %60,5'ten %73,1'e, yıl sonu beklentisi %52,4'ten %73,5'e yükseltilmiştir. Gelecek yıl için ortalama tüketici fiyatları beklentisi %37,3'ten %51,2'ye, yıl sonu beklentisi %29,7'den %36,9'a çıkarılmıştır. IMF, Türkiye'de cari işlemler açığının GSYH'ye oranını bu yıl için -%5,7 olarak korurken, gelecek yıl beklentisini -%2'den -%3,9'a indirmiştir.

Fitch, kredi notu görünümünün "negatif" olarak devam edeceğini açıklamıştır. Açıklamada, büyümenin bu yıl %5,6'ya ulaşacağı, ancak 2023-2024'te daha sıkı finansman koşulları ve daha yavaş küresel büyümeyi yansıtarak %2,9'a yavaşlayacağını tahmin edildiği belirtilmiştir.

IMF, Ekim ayı raporunda Türkiye için %4 olan 2022 yılı büyüme tahminini, %5 seviyesine çıkarmıştır. 2023 yılı için büyüme beklentisini ise %3,5'ten %3'e çekmiştir. Raporda, Türkiye için 2022 yılı ortalama tüketici fiyatları beklentisi %60,5'ten %73,1'e, yıl sonu beklentisi %52,4'ten %73,5'e yükseltilmiştir. Gelecek yıl için ortalama tüketici fiyatları beklentisi %37,3'ten %51,2'ye, yıl sonu beklentisi %29,7'den %36,9'a çıkarılmıştır. IMF, Türkiye'de cari işlemler açığının GSYH'ye oranını bu yıl için %5,7 olarak korurken, gelecek yıl beklentisini %2'den %3,9'a güncellemiştir.